

הבית והעליה פרק עשירי בבא מציעא ק"ח.

עין משפט
נר מצוה

בב א מ"י פ"ג מהל' שבתות ה"י י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י קסו:
בב ב ג מ"י פ"ט מהל' שבתות ה"י י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י שלו סעיף ב:
בב ד מ"י פ"ד מהל' שבתות ה"י י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י קסה:
בב ה מ"י פ"ג מהל' שבתות ה"י י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י קסז:
בב ו טו"ש"ע ח"מ ס"י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י סמג
בב ז מ"י פ"ד מהל' שבתות ה"י י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י סמג
בב ח מ"י פ"ד מהל' שבתות ה"י י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י סמג
בב ט מ"י פ"ד מהל' שבתות ה"י י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י סמג
בב י מ"י פ"ד מהל' שבתות ה"י י סמג
עין סב טו"ש"ע ח"מ ס"י סמג

מוסף רש"י

ממרי רשותך. האש
אשר אלה נוסח בו, פארי
אפרע. סוין בשוין
(רש"י) (ב"ב צב). בזמן
שאמר לו בעל הבית
נכש עמי היום. דלא
נשכר עמו אלא לניכוס
ועדורו כשהגבית המצאה
אין זו מללכת בעל הבית
וקנאה פועל והוא ינכה לו
משכרו שכן פועל נכוס
ועדור כל שעת הגבחה
(רש"י). אבל אם אמר
לו עשה עמי מלאכה
היום. כל מלאכה שהוא
עושה מללכת בעל הבית
היא וקנאה בעל הבית (שם).
שומרי ספחיה שביעית.
של שעורין לפני העומר
שלא ילקטו העניים (מנחות
99). נטילין שברין
מתרומת הלשכה. לפי
שהם הפקר ונרין לשומר
מפני שהיה העניים
שלא ילקטוהו קודם לעומר
כדי שיהא העומר נא מהם
(מנחות 99).

זמן ב"ד' יום. ומכאן אנו למדים זמן ז"ל לפרוע חובו ולכמה
דברים דהו' ל' יום ורש"י ג נמי אמר לעיל (דף ק"ג). אף לעלמו
אין מחזיר אלא שלשים יום ומיהו לכל נזקין לא אמר שיהא זמן ז"ל
ל' יום כמו הכא דהא לעיל (דף פ"ג). גבי נשכרה כדו ולא סילקו נפלה
גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהזיקן
אין זמן ז"ל שלשים יום שם כדמשמע
בהמניח את הכד (ב"ק דף כט). והיינו
טעמא שזשעה קלה יכול להסיר משם:
אמר דהא הגיעוך אין שומעין
ל' אע"ג דמפקיר נזקין

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הגיעוך אין שומעין לו "משקבל עליו אמר
לו הילך את יציאותיך ואני אטול את שלי
אין שומעין לו "השובר את הפועל לעשות
עמו בתבן ובקש ואמר לו תן לי שכר ואמר
לו טול מה שעשית בשכרך" אין שומעין
לו "משקבל עליו ואמר לו הילך שכרך ואני
אטול את שלי אין שומעין לו: **גב'** נפחתה
רב אמר ברובה ושמואל אמר דבארבע
רב אמר ברובה אבל בארבע אדם זורע
חציו למטה וחציו למעלה ושמואל אמר
בארבע אין אדם זורע חציו למטה וחציו
למעלה וצריכא דאי אשמועינן דירה בהא
קאמר שמואל משום דלא עבידי אינשי
דיירי פורתא הכא ופורתא הכא אבל לענין
זריעה עבידי אינשי דזריעה הכא פורתא והכא
פורתא אימא מודה ליה לרב ואי איתמר
בחד בחד קאמר רב אבל בהא אימא
מודה ליה לשמואל צריכא: נתנו לו זמן:
ובמה זמן ב"ד א"ר יוחנן "שלשים יום:
מי שהיה כותלו כו': הא מדרקתני סיפא
הילך יציאותיך מכלל דפנינהו עסקין טעמא
דפנינהו הא לא פנינהו לא אמאי ותקנה
ליה שדהו" דאמר ר' יוסי בר' חנינא חצירו של
אדם קונה לו שלא מדעתו ה"מ היכא דקא
מיכוין לאקנויי ליה אבל הכא אישתמוטי
הוא דקא מישתמיט ליה: השובר לעשות
עמו בתבן כו': וצריכא דאי אשמועינן להך
קמייתא דכי קאמר ליה הגיעוך אין שומעין
לו משום דלית ליה אגרא גביה אבל הכא
דאית ליה אגרא גביה אימא שומעין לו
דאמר אינשי ממרי רשותך פארי אפרע

ואי אשמועינן הכא הכא שמשקבל עליו אין שומעין לו משום דאית ליה אגרא
גביה אבל הכא דלית ליה אגרא גביה אימא שומעין לו צריכא: אין שומעין
לו: והתניא שומעין לו אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשלו כאן בשל חבירו א"ל
(6) רבה לרב נחמן בשל מ"ט דא"ל אגרא עלך בשל חבירו נמי שכרו עליו דתניא
השובר את הפועל לעשות בשלו והראהו בשל חבירו נותן לו שכרו
משלם וחזור ונוטל מבעל הבית מה שהחנה אותו אלא אמר רב
נחמן לא קשיא כאן בשלו כאן בשל הפקר אויתביה רבא לרב נחמן
מציאת פועל לעצמו אימתי בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי
היום או עדור עמי היום אבל אם אמר לו עשה עמי מלאכה היום
מציאתו לבעל הבית אלא אמר רב נחמן לא קשיא כאן בהגבחה כאן
בהבטה אמר רבה הבטה בהפקר תנאי היא דתנן "שומרי ספחיה
שביעית נוטלין שברין מתרומת הלשכה ר' יוסי אומר הרוצה מתגרד
הוא ושומר חנם אמרו לו אתה אומר כן "אין באין משל צבור מאי
לאו בהא קמפלגי דת"ק סבר הבטה בהפקר קני ואי יחיבי ליה אגרא
אין ואי לא לא ורבי יוסי סבר "הבטה בהפקר לא קני וכי אולי צבור
ומייתי השתא הוא דקא זכי ביה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברין
לדברינו אין עומר ושתי לחם באין משל צבור אמר רבא לא דכ"ע הבטה
בהפקר קני והכא חיישינן "שמא לא ימסרם יפה יפה קמפלגי דרבנן סברי
יחינן ליה אגרא ואי לא חיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה רבי יוסי סבר לא
חיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברין
לדברינו דחיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה אין עומר ושתי לחם באין
אמר דכ"ע הבטה בהפקר לא קני והכא בחיישינן לבעלי זרועות קמפלגי דת"ק
סבר דתקינו רבנן למיתב ליה ארבע זוזי כי היכי דלישמעי בעלי זרועות וליפרשו מיניהו ור' יוסי סבר לא תקינו
ומה

הגיעוך. הם שלך ופנה אותן לעצמן: אין שומעין לו. אם אין זה
רוצה אין קונה לו דבר הפקר או ממנה: **בבן ובקש**. ללקט לו משלו
או מן ההפקר: טול מה שעשית. כל מה שלקטת יהא שלך: אין
שומעין לו. אע"ג דכלל דוכתי אית ליה שוה כסף ככסף הכא גבי

פועל כל תלין שכרו כחצי (ויקרא יט)
מאי דלמתי בהדיה משמע: **גב'** דליס
ליה אגרא גביה. וזה אינו חפץ במתנתו
והוא מזיקו שמנעו מזריעתו: **אבל סיפא**
דאית ליה אגרא גביה. וזה בא לכופו על
שכרו והוא אומר לו טול זה צפרעון
אימא כו': ממרי רשותך. מצעל חובך:
פארי אפרע. אפי' נותן לך סובין קבלס:
מסוס דאית ליה אגרא גביה. משקיבל
עליה קנייה בגרייה: **צריכא**. דאין
שומעין לו דקנייה ליה חכרו: והסניא
שומעין לו. לאומר לפועל טול מה
שעשית בשכרך: **בשל חצירו**. שהיתה
מלאכת חצירו שומעין לו: **בשל הפקר**.
שומעין לו דא"ל קני ביה את דלדידיה
לא קני ליה. ר"י לטעמיה דאמר לעיל
(דף ג). המגביה מציאה לחצירו לא קנה
חצירו נמצא שאין פעולתו עליו ואין
כאן כל תלין ולא דמי לשל חצירו דהתם
ליכא למימר זכי ביה את וכי לא א"ל
שכרך על בעל הבית על כרחו שכרו
עליו אבל הכא לא: **אינשיה רבא לרב**
נחמן. למימר דפועל לאו בכלל המגביה
מציאה לחצירו הוא אלא כי צע"כ
הוא וקנייה צע"כ בהגבחה דפועל
אפילו אמר לו עשה עמי מלאכה סתם
וכל שכן הא דשכרו ללקט מציאות
ממש: **כאן בהגבחה כאן בהצטא**.
ואידי ואידי בשל הפקר מתני' כששכרו
ללקט תבן וקש בהגבחה דפועל וע"כ
שכרו עליו וצריכא כששכרו למלאכה
הנטה כגון לשמור או להשליך מעליה
לארץ דליכא הגבחה דא"ל אכתי לא
זכאי ביה אלא זיל את זכי בה: **סנאי**
היא. אי קניא אי לא: **שומרי ספחיה**.
של שעורין לצורך מנחת העומר או
של חטין לצורך שמי הלחם: **אפה אומר**
אין צאין משל צבור. אם נשמע לך
לא יציאו עומר ושמי הלחם משל צבור
אלא משל יחיד זה שקנה מן ההפקר
בשמירתו דסבירא להו הבעה קניא
בהפקר הואיל ודבר טורח הוא ודעמו
לך על ידו נשמר: **ומה אפה אומר**
אין צאין וכו'. הא איהו סבר דלא
קניא: **מדברין**. שאתה אומר לשמור
חנם: **לדברינו**. שאנו אומרים הבעה
בהפקר קני אין וכו': **אמר רבא**
גרסינן הכא ולעיל אמר רבה: **דכ"ע**
הבעה בהפקר קני. וטעמא דר' יוסי
דקסבר מסרה זה לצבור ונמצאו צאין
משל צבור: **ורבנן**. חיישי שמא לא
יהא צלצו למסור יפה יפה שלס
דנוח לו שיקצרו משלו: **מדברין**.
שאתה אומר ישמרס חנם: **לדברינו**.
שאנו חוששין שמא לא ימסרם יפה
יפה אין עומר ושמי הלחם וכו': **בחושינן**
לבעלי זרועות. שאם לא נותין עליהן
קול שהן של הקדש יש בעלי זרועות
שולקמין אותם בחזקה ולעצמן:
ומה

(א) [עין מוס' ב"ק ט. ד"ה
רב הונא] (ב) [לעיל קפז:
וס' איתא נפחתה בכמה רב
אמר וכו' וכן יתכן להיות
כאן נפחתה בכמה] (ג) ב"ק
מט: לעיל יא. דף קב. חולין
קמא: (ד) ב"ק מט: ב"ב
בב: (ה) לעיל ע. קמא:
(ו) לעיל י. יב: (ז) שקלים
פ"ד מ"א מנחות פד.
(ח) [ר"ה ז. יומא לה: ועי'
במוס' שס: ט] ש"ך לעיל

הגהות הב"ח

(א) גמ' ח"ל רבא לר'
נחמן בשל: (ב) תוס' ד"ה
שומרי וכו' פ' הובא. ר"ב
דף נה ד"ה לשמור:

הגהות הגר"א

[א] גמ' טעמא דפנינהו
כו'. ר"ב אבל כספא בפועל
אפי' גבליה. רש"י
וטע"כ אבל ר"י ור"י
חולקין וטעמו של רש"י
כיון דחייב לו מקני ליה
ועי' ס' גליון ס"ב וכו'
ע"כ ס' (ועי' בדברי
רבינו ס' ק"ק וי"ע):
[ב] תוס' ד"ה לעשות.
משמע דוקא כו'. ר"ב
ודוקא דלא ח"ל שסכסס על
ועי' ע"י א' (ועמ"ס רבינו
במ"מ ס' גליון ס"ק ב').

משל צבור איכא דאמרי רבא

סבר דתקינו רבנן למיתב ליה ארבע